

PRAKOVSKÉ *noviny*

Občasnik občanov Prakoviec

Ročník III číslo 2 jún 2009

ISSN 1337-5520

ZDRUŽENIE SLOVANSKEJ VZÁJOMNOSTI
Regionálna rada Spiš - Hnilecká dolina
PRAKOVCE

SPEVÁCKA SÚŤAŽ **SLOVANSKÁ PIESEŇ**

*ROZOSPIEVA PRAKOVCE
UŽ PO DESIATYKRÁT*

(Čítajte na strane 6)

25

Náš jubilant VÁNOK

oslávi svoje 25. výročie premiérou programu počas DŇA PRAKOVIEC spolu s inými žánrami kultúry a atrakcií počas jedného dňa v areáli futbalového štadióna v Prakovciach dňa 4. júla 2009 od 15,00 hod. Srdečne Vás pozývame!

(Čítajte na strane 6)

Pred dvoma rokmi, v júni 2007, sme s nadšením a očakávaním, ale s o to väčšími obavami vydali prvé číslo Prakovských novín. V podstate malo dobrý ohlas, ale našli sa aj také názory, že ešte jedno číslo vydáme a už nebudeme mať o čom písať. Sme radi, že sa našej redakčnej rade v nezmenenom zložení darí, väčšinou k vašej spokojnosti, naplňovať ich rozmanitým obsahom, dokumentujúcim dianie v našej obci a jej históriu. Privítali sme aj aktivitu spoluobčanov, ktorí prispievajú svojimi názormi, témami a nápadmi, a tak robia naše noviny ešte zaujímavejšími. Samozrejme, vyskytli sa v budúcnosti sa ešte určite vyskytnú chyby aj napriek tomu, že sa zo všetkých síl snažíme byť objektívni, preverovať si údaje a kontrolovať náplň našich materiálov, ktoré vám predkladáme. Sme len ľudia a nie sme profesionáli – pričom aj tí sa môžu myliť. Na druhej strane nás teší, ako pozorne Prakovčania noviny čítajú, pretože každá chybička sa okamžite objaví. Želám našim novinám, tak ako v 1. čísle, dlhé a úspešné trvanie a veľa aktívnych prispievateľov.

Svoje názory, príspevky, inzeráty a pod. adresujte na prakonoviny @ centrum.sk, alebo ich doneste do obecnej knižnice.

Monika Kleknerová, šéfredaktorka

Uznesenia

prijaté na zasadnutiach obecného zastupiteľstva v Prakovciach

XXVII. zasadnutie 2.03. 2009

Uznesenie č. 197/2009

Obecné zastupiteľstvo schvaľuje VZN obce Prakovce o poskytovaní príspevku na stravovanie pre dôchodcov v obci Prakovce s platnosťou od 1.4.2009.

Uznesenie č. 198/2009

Obecné zastupiteľstvo schvaľuje plat kontrolóra obce Prakovce, ktorý je daný v zmysle § 369/1990 Zb. v znení neskorších predpisov o obecnom zriadení a je tvorený súčinom priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v národnom hospodárstve vyčíslenej štatistickým úradom SR za predchádzajúci kalendárny rok a koeficientu podľa počtu obyvateľov obce. Pre našu obec je koeficient 1,68.

Uznesenie č. 199/2009

Obecné zastupiteľstvo schvaľuje voľbu hlavného kontrolóra obce p. Margitu Karkošákovú pre nové funkčné obdobie 2009- 2014.

Uznesenie č. 200/2009

Obecné zastupiteľstvo súhlasí s inou zárobkovou činnosťou hlavného kontrolóra obce.

Uznesenie č. 201/2009

Obecné zastupiteľstvo schvaľuje zmluvu o výpožičke č.4/2009 uzavretú podľa § 659 a následne Občianskeho zákonníka § 51 Vodného zákona časti toku Zimná voda medzi obcou Prakovce a organizáciou Lesy SR, š.p. Banská Bystrica.

Uznesenie č. 202/2009

Obecné zastupiteľstvo schvaľuje vypracovanie projektovej dokumentácie na realizáciu zámeru „mostovka na drobnom vodnom toku Zimná voda“, ktorý má zabezpečiť prejazdnosť účelovej miestnej komunikácie ponad uvedený drobný vodný tok.

Uznesenie č. 203/2009

Obecné zastupiteľstvo schvaľuje správu o inventarizácii majetku a záväzkov za rok 2008.

Uznesenie č. 204/2009

Obecné zastupiteľstvo súhlasí s predajom – príležitostným trhom spotrebného tovaru v P-centre Klubu kultúry v Prakovciach na deň 6.3., 13.3., 20.3. a 24. 3.2009.

XXVIII. zasadnutie 14.04. 2009

Uznesenie č. 205/2009

Obecné zastupiteľstvo súhlasí s predložením žiadosti o nenávratný finančný príspevok Základnej školy s materskou školou Prakovce 307 na projekt s názvom „Slnko svieti pre všetky deti!“ prostredníctvom Operačného programu – Vzdelávanie.

Uznesenie č. 206/2009

Obecné zastupiteľstvo súhlasí s vykonaním prác na oprave cestného rigolu okolo miestnej komunikácie v obci, ktorý je v havarijnom stave. Celková cena diela je 76 691,89 €. V roku 2009 bude preinvestovaných 34 085,53 € z prostriedkov rezervného fondu a zvyšok sa preinvestuje v roku 2010.

Uznesenie č. 207/2009

Obecné zastupiteľstvo schvaľuje zámenu pozemkov ekvivalentnej rozlohy medzi J.H.K. Charitas+n.o. Prakovce s obcou Prakovce na parcelách CKN 196/2 a CKN 192/1 v k.ú. Prakovce. Novovytvorené pozemky vzniknú oddelením od pôvodných pozemkov podľa geometrických plánov zhotovených na náklady žiadateľa. Platnosť uznesenia je limitovaná do 30. 09. 2009.

Uznesenie 208/2009

Obecné zastupiteľstvo schvaľuje uzavretie zmluvy o dielo medzi obcou Prakovce a spoločnosťou ARDE s.r.o. Dukelská 19, Bardejov na kompletné vypracovanie projektovej žiadosti na čerpanie finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ pre projekt „Protipovodňová ochrana – ZB Zimná voda“ na výzvu z operačného programu životné prostredie, prioritná os 2 Ochrana pred povodňami (kód výzvy OPŽP-POZ-09-1).

Uznesenie 209/2009

Obecné zastupiteľstvo schvaľuje jednotlivo každému žiadateľovi finančný príspevok na činnosť v sume 35 €.

1. Okresnému výboru Dobrovoľnej požiarnej ochrany, Spišská Nová Ves.
2. Okresnej organizácii JDS, Gelnica.
3. Okresnej rade SZPP, Gelnica.

JUBILANTI

80 rokov

Anna Gmitterová
Ján Pinčák
Ján Pindroch

75 rokov

Gabriela Kosečeková
Michal Nestorik
Helena Pindrochová
Mária Tomaschová

70 rokov

Gabriela Ďurindová
Agnesa Horváthová

Narodenia

(do 24. 4. 2009)

Šarlota Plachetková
Slavomír Kozák
Patrik Kasanický
Laura Gallová
Sára Paučová
Jakub Žaludko
Michaela Gerdová
Miroslav Szirontnyak
Patrícia Doležalová
Petra Tomašková

Úmrtia

(do 1. 5. 2009)

Mária Sakáčová
Jozef Blašček
Anna Libová
Jozef Lisoň
Róza Šebová
Mária Balázsová

Zdroj: OcÚ Prakovce
Evidencia obyvateľstva, p. Jolana Pisková

PRIHOVÁRA SA VÁM STAROSTA OBCE

Vážení spoluobčania!

Rok 2009 začal takpovediac nedávno a už je tu jeho polovička. Atmosféra v spoločnosti je rozpačitá, pretože dôsledky hospodárskej a finančnej krízy už naplno pociťujeme. Stále sú však predpoklady, že ďalšie negatívne dopady krízy nás ešte čakajú a každý s napätím očakáva ich intenzitu. Subjekty priemyselnej výroby zamerané na strojárstvo v Prakovciach postupne začali v dôsledku hospodárskej krízy s prepúšťaním svojich zamestnancov. U niektorých dochádza nakoniec k ohláseniu úplného útlmu výroby, deje sa tak v spoločnostiach UNEX s.r.o., ŽP Prako s.r.o. Ďalšie spoločnosti taktiež čiastočne znížili stavy pracovníkov, či obmedzili dĺžku pracovného týždňa na 30 hodín (Potrubie a.s., Vamax-s s.r.o., Prakon s.r.o.). Tieto skutočnosti znamenajú zvýšenie počtu nezamestnaných ľudí v našej obci. K 31.12.2008 bolo v Prakovciach 205 nezamestnaných ľudí a v máji 2009 sa tento údaj mení na počet nezamestnaných v obci na viac ako 350. Ak sa z času na čas objaví informácia, že v niektorom odvetví svetovej ekonomiky sa to začína zlepšovať, určite nás to všetkých poteší. Nateraz nám ostáva stále len dúfať, že sa situácia v našich firmách čím skôr zmení k lepšiemu, čo by malo určite vplyv na zlepšenie životnej úrovne mnohých rodín postihnutých vplyvmi krízy. Všetci si želáme, aby sa tak dialo čo najskôr!

POTEŠILO NÁS

Mesiac apríl sa niesol v znamení slávenia sviatkov Veľkej noci. Veľmi nás potešila aktivita Klubu iniciatívnych žien, ktoré v týždni pred Veľkou nocou zorganizovali predajnú výstavku predmetov s tematikou Veľkej noci. Bolo to zaujímavé, pekné a vhodné, veď mnohí z nás si veľkonočné ozdoby predmety odniesli aj domov. Takže veľké poďakovanie patrí iniciatívnym ženám, ktorým sa po vydarenej výstavke na Vianočnom trhu podarila ďalšia pekná vec.

ČIASTOČNÉ OBMEDZENIE CESTNEJ PREMÁVKY

Od konca apríla sú realizované práce na stavbe cestného rigola na komunikácii vedúcej od miestneho cintorína na sídliská, až do centra obce. Technický stav tohto zariadenia bol už v štádiu, že hrozilo v prípade väčšej búrky poškodenie telesa miest-

nej komunikácie na viacerých miestach, čo v prípade nutnej opravy by znamenalo veľký finančný náklad. Súčasná oprava rigola je rozdelená do dvoch etáp - v tomto roku 2009 sa na stavbe preinvestuje 34 085 €. V roku 2010 by to malo byť 42 606 €. Uskutočnením tohto zámeru sa podarí zamedziť ďalším škodám na miestnej komunikácii a zároveň sa zvýši bezpečnosť cestnej premávky, keďže odvedenie dažďových vôd sa realizuje zatrubnením rigola, čo ocenia najmä motoristi.

DETSKÉ IHRISKO NA SÍDLISKU SNP

Po niekoľkomesačnej príprave zámeru rekonštrukcie detského ihriska v júni sa rozbehla jej realizácia. Vybudovanie tohto ihriska uskutočňujeme svojpomocne. Zariadenia ihriska boli dodané firmou Biatec s.r.o. a celková realizácia zámeru bude stáť 13 986 €. Obec získala na realizáciu grant od Nadačného fondu skupiny VSE spravovaného Karpatskou nadáciou vo výške 3 319 €. Toto detské ihrisko je určené pre deti od 3 - 12 rokov. Veríme, že sa všetci budú po jeho dobudovaní k nemu správať ohľaduplne a že nám, teda hlavne našim deťom, bude slúžiť k ich veľkej radosi.

PRIPRAVUJEME ZÁMERY

Prostredníctvom finančných zdrojov z eurofondov chceme realizovať:

- rekonštrukciu chodníkov, ciest, verejných priestranstiev, verejného osvetlenia v centrálnej časti obce. Výzva na podanie projektov už bola uverejnená, v tomto období dopracovávame potrebné podklady pre kompletizáciu žiadosti o poskytnutie nenávratnej finančnej pomoci
- vybudovať reguláciu Zimného potoka v Gelnickej doline a súčasne dobudovať most na miestnej komunikácii, ktorý pri posledných povodniach bol pravidelne ničený, až nakoniec aj znefunkčnený. Pri týchto pripravovaných projektoch sú problémom vlastnícke vzťahy. Vlastníctvo pozemkov pod chodníkmi, cestami, verejnými priestranstvami, či vodným tokom musí byť obecné, resp. správcu toku, alebo tam musí byť dohodnutý dlhodobý nájomný vzťah. Tento problém sa rieši v súčasnosti odkupovaním alebo nájomnými zmluvami.
- po stretnutí so zástupcami Spoločnosti priateľov Zeme (p.Moňok, p.Vrabelová) sa začne opätovná

príprava zámeru výstavby zberného dvora a obecného kompostoviska (zámer pripravený v roku 2008 nebol envirofondom podporený). Spolupráca s touto organizáciou by mala smerovať aj do oblasti zmeny povedomia občana vo vzťahu k životnému prostrediu

- v máji 2009 zástupcovia obce uskutočnili zahraničnú pracovnú cestu do Maďarska (župa Szabolcs-Szatmár-Bereg a mesto Niziregyháza), ktorá bola prípravou pre nadviazanie cezhraničnej spolupráce našej obce s inými samosprávami. Cieľom takejto spolupráce by mala byť výmena skúseností a zapájanie sa do spoločných projektov v oblasti kultúry, športu, vzdelávania a ekonomickej spolupráce, či ochrany životného prostredia

NEPODARILO SA

Chceli sme získať peniaze na rekonštrukciu sociálnych zariadení a šatní na futbalovom štadióne. Podali sme žiadosť na Košický samosprávny kraj (KSK), ktorý ponúkal možnosť získať finančné prostriedky prostredníctvom svojho všeobecne záväzného nariadenia na rozvoj športu. Finančná kríza donútila KSK nateraz zrušiť možnosť poskytovania prostriedkov, čo znamená, že sociálne zariadenia budeme rekonštruovať len prostredníctvom našich finančných zdrojov schválených v rozpočte obce (10 000 €)

STÁLE ČAKÁME

Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky riadi Regionálny operačný program - školská infraštruktúra. V lete minulého roka nám ministerstvo schválilo našu žiadosť o nenávratný finančný príspevok (NFP) na rekonštrukciu základnej a materskej školy. Dodnes sme však neboli vyzvaní k podpisu zmluvy o poskytnutí NFP aj napriek tomu, že požadované podklady sme v stanovenom termíne predložili. Podľa našich informácií tento problém majú všetci žiadatelia o NFP. Je to veľká škoda, ak by sa rekonštrukcia začala v mesiacoch apríl - máj, mohla byť z väčšej časti, ak nie celá, v tomto roku dokončená. Cieľ znížiť energetickú náročnosť prevádzky našich školských zariadení sa mohol naplňať už v najbližšom vykurovacom období a my by sme ušetrili.

Milí spoluobčania,

na záver sa chcem poďakovať všetkým tým, ktorí svojimi podnetnými návrhmi, osobnými postojmi a aktívnou prácou pomáhajú našej obci pri zabezpečovaní jej samosprávnych funkcií. Bez vášho dobrovoľného vkladu by nebolo možné dosahovať úspechy, ktoré sú zrejme vo všetkých oblastiach spoločenského diania u nás doma.

OSPRAVEDLNENIE

Ospravedlňujem sa pani Gilákovej, že som nesprávne uviedla jej rok narodenia v článku v Prakovských novinách.

Pani Gabriela Giláková sa narodila v roku 1940.
J. M.

Oprava kanála v obci

KAŽDÝ DEŇ BOL PRE NÁS MALÝM ŽIVOTOM!

Nenadarmo sa hovorí, že našim druhým domovom je škola. Niektorých to slovo sprevádza po celý život. Niektorí si v nej nájdu prácu, iní zasa „chodia do školy“ prostredníctvom svojich detí či vnukov. Všetci máme ale jedno spoločné – nikdy nezabudneme na školské časy. A možno aj práve preto majú články zo školského prostredia v našom časopise vždy svoje miesto.

Boli to štyri roky, a predsa to bolo tak krátko. V mysli pomaly doznieva hudba nášho stredoškolského života. Hudba zložená z nespočetného množstva

nôt. Stredoškolský život zložený z nespočetného množstva zážitkov.

Spomíname si na to, ako sme sa v prvý deň na seba nevedomky dívali a chceli preskočiť priepasť čakania, len aby sme zistili, aké vzťahy medzi nami zavládnu o niekoľko mesiacov. A ako sme si počas prvých letných prázdnin uvedomovali, že tieto vzťahy sú ešte pevnejšie, ako sme predpokladali.

Ako sme zabľúdili v Dedinkách na našom prvom koncoročnom výlete. Ako medzi nami zavládla rivalita, ktorá kľúčila zo založenia študentskej spoločnosti OA-čik, na základe zapojenia sa do programu Junior

OA Prakovce

Achievement Slovensko, no i na to, ako sa táto rivalita vo chvíli mimoriadne úspešnej reprezentácie školy zmenila na súdržnosť a pýchu zo spoločnej práce. Spoločnosť Junior Achievement Slovensko, n. o. nám poskytla možnosť zapojiť sa do súťaže Podnikanie v cestovnom ruchu, ktorá sa konala v Banskej Bystrici. Snažili sme sa dostať do povedomia ľudí nielen našu školu, ale

aj Hnileckú dolinu. Toto bohatstvo, ktoré máme na dosah ruky predsa nemôže ostať nepovšimnuté!

Na to, ako naše dievčatá každoročne vyhrali súťaž „Super baba“, či súťaž v umeleckom prednese „Hviezdoslavov Kubín“. Spomíname aj na to, ako naše spolužiačky rozdávali radosť po celej škole v zábavných kostýmoch Mikuláša a čerta.

Ako sme sa počas stužkovej slávnosti stali najkrajšími mladými ľuďmi pod slnkom. Ako, nám dievčatám, spievali chlapi na dozvukoch s gitarou v ruke serenády i na to, ako sa dalo krájať napätie vo chvíli našej prvej skúšky dospelosti, maturity.

Každý deň bol pre nás malým životom!

Spoločné svetlo našej triedy však onedlho zhasne. No vždy tam bude náš smiech, naše výstrelky, naše úspechy i neúspechy. Vždy tam budú tie pani profesorky, pod ktorých rukami menili sme sa na dospelých. Vždy tam bude niečo, vďaka čomu je naša škola iná ako tie ostatné. Vďaka čomu sme iní aj my.

Martiny (2) 4. A OA Prakovce

PRAKOVČANKA VYHRÁVALA V POĽSKOM KROSNE

V poľskom Krosne sa každoročne v jarnom období konajú Medzinárodné balónové majstrovstvá Poľska, ktoré boli v tomto roku už po štvrtýkrát obohatené o sprievodné akcie v rámci Rodinného pikniku. Toto športové a kultúrne podujatie každoročne láka návštevníkov svojím bohatým programom, ktorého súčasťou sú nielen lety a prehliadky balónov a lietadiel, ale aj koncertné vystúpenia rôznych domácich i zahraničných súborov a skupín.

Košický kraj a obec Prakovce reprezentovala Dychová hudba Prakovčanka, ktorá v prvomájové popoludnie vystúpila so svojím programom na pódiu v areáli krosnianskeho letiska. Mládežnícky dychový orchester pod vedením

dirigenty Viery Vojtilovej odohral skladby zo svojho repertoáru - pochody, moderné populárne piesne, ale i slovenské ľudové piesne. Po vystúpení „piknik“ pokračoval. Výstava balónov, modelov lietadiel a rôzne zábavné atrakcie zaujali aj mladý kolektív hráčov, ktorí využili túto príležitosť na prehliadku areálu spojenú s poznaním a zábavou.

Mgr. Martina Sakáčová, DH Prakovčanka

PRAKOVČANIA PODPORILI LIGU PROTI RAKOVINE

Študentov nespája len skvelý bezstarostný život, ale aj chuť konať dobré skutky. Do takejto ušľachtilej zbierky si nedávno vložili ďalší dobrý skutok, ktorým určite prispejú na pomoc mnohým beznádejným ľuďom.

Liga proti rakovine dáva ľuďom na Slovensku už trinásťkrát možnosť prejať spolupatričnosť so všetkými, ktorí bojujú s rakovinou.

17. apríla mohli dobrovoľní darcovia v obci Prakovce podporiť verejno-prospešnú finančnú zbierku - Deň narcisov. Deväti dobrovoľníci z Obchodnej akadémie v Prakovciach boli touto organizáciou oprávnení vyberať peniaze. V Deň narcisov rozdala liga prostredníctvom dobrovoľníkov žltý kvet narcisu a informačné letáky, ktoré upozorňujú na potrebu prevencie, včasnej diagnostiky a vyvarovania sa rizikovým faktorom, ktoré môžu mať vplyv na vznik rôznych druhov nádorových ochorení.

13. ročník bol výnimočný aj tým, že prvýkrát sa vybrali eurá a nie slovenské koruny. Na účet Ligy proti rakovine prispeli občania Prakoviec sumou 296 €.

Všetkým za finančný príspevok ďakujeme!

Mgr. Eva Kubovčíková, OA Prakovce

VOJENSKÁ SLUŽBA NA CISÁRSKOM DVORE

Ondrej Tomaš

Je málo ľudí, ktorí si pamätajú živé rozprávania rodičov alebo starých rodičov na časy 1. svetovej vojny, ktorá sa odohrávala prevažne na území Európy, ale aj v Afrike, Rusku, na oceánoch, na Blízkom východe a inde. Jednou z nich je aj pani Katarína Sadvárová (88), ktorej

otec Ondrej Tomaš (1888 – 1967) sa dostal do služby Cisárskeho a kráľovského vojska, rakúskeho cisára, českého a uhorského kráľa Františka Jozefa I., do jeho stráže na cisárskom dvore vo Viedni. Boli to chlapi vybraní podľa rovnakej výšky, vždy pekne upravení.

Keď v roku 1911 narukoval z malej dedinky Gánovce ležiacej priamo pod Tatrami, podľa vtedajšieho Braného zákona to bolo na 3 roky. Najmä my chlapi si vieme predstaviť očakávanie toho dňa, ktorý bude posledný v uniforme. Tak isto čakal i p. Tomaš po takmer troch rokoch, keď vypukla svetová vojna (1914). Všetci museli zostať slúžiť ďalej. Zo služby bol prepustený ešte pred skončením 1. svetovej vojny v r. 1917, takže slúžil šesť rokov.

Pôvodne bol zamestnaný na železnici, kde po návrate do civilu ho preradili na úzkokojárnú železnicu Gelnica – Smolník. V Prakovciach pracoval na stanici, tu si našiel svoj druhý domov a založil si rodinu, kde strávil už celý svoj život.

Stanislav Lelák

TAJOMSTVÁ STARÝCH DOMOV

Pohľad na nový, upravený, farebný dom je príjemný, optimistický a často až záviastvú budujúci. Ale predsa novým moderným domom niečo chýba. Tajomný dych minulosti. Na ten si budú musieť nové domy niekoľko desiatok rokov počkať. My však nemusíme čakať, aby sme sa podelili so zaujímavým nálezom, ktorý je charakteristický práve pre tie staré, ošarpané, dávny časmi voňajúce domčeky.

V lokalite Hutno bol starý dom č. 226. Nezaujímavý pohľad navonok, ale o to zaujímavejší do jeho minulosti. Dnes už stoja iba obvodové múry, ktoré rodina Hillayova zaujímavým spôsobom zachovala. Dom získali kúpou iba pred niekoľkými rokmi. Bol veľmi schátraný a mal prepadnutú strechu. V čase jeho najväčšieho rozkvetu bol priestorovo veľký – šesť väčších miestností a dve malé komôrky. Jeho pivničné klenbové priestory slúžia majiteľom aj dnes. Podarilo sa nám vypátrať, že určité obdobie slúžil tento dom deťom z lokality Hutno ako škola, ale o tom sme už písali. Dnes sa chceme zamerať na jeho poklady, ktoré dlhé roky schovával.

Mnohé artefakty starých čias ako napr. spráchnivené drevené truhlice, sa už nedali zachrániť. Niektoré obohatili zbierky zberateľov aj tých našich domácich a zrekonštruované zdobia ich domovy. Nás upútal časopis z roku 1902, ktorý je zaujímavý svojím vekom, výzo-

rom aj obsahom. Pred takmer 107 rokmi možno inšpiroval domácu pani ku kúpe alebo výrobe šiat podľa prílohy v ňom. Dnes nás fascinuje svojou zachovalosťou a poznaním, ako veľmi sa zmenil život odvtedy, čo tento časopis uzrel svetlo sveta.

-jm-

ČO V KRONIKE OBCE NEBOLO...

V minulom čísle Prakovských novín v článku Česť a sláva hrdinom sa uvádza: „Obyvatelia obce boli prísne sledovaní, kto bol podozrivý, že podporuje partizánov alebo sa ich opovážil chváliť, bol odvečený. Takého odvečenia Nemcami stal sa obeťou i tunajší občan Matej Nižník, 50-ročný, ktorý sa nevrátil, a ani o sebe žiadnu správu nedal.“ Je to citát z Kroniky obce Prakovce z roku 1945.

Tento príbeh mal však svoje, aj keď smutné, pokračovanie.

Oslavila nás pani Darina Kalinská, rodená Nižníková, ktorá nám i vám poskytla tieto informácie: „O týchto udalostiach viem z rozprávania môjho otca Ľudovíta (Lajoša) Nižníka. Dedo Matej Nižník, ktorého volali Matys, pomáhal počas vojny partizánom. Bývali vtedy na Hutne v dome, kde neskôr býval jeho brat Štefan Nižník, ktorého volali Peťo. Medzi partizánmi v našich horách bola aj Elena Litvajová, ktorá bola neskôr predsedníčkou Slovenského zväzu žien. Mala prestrelené pľúca, dedo sa o ňu staral. Chodila aj k nim domov, taktiež aj gen. Sadilenko, na toho si

spomínam aj ja. Oznámenie o úmrtí deda v koncentračnom tábore Mauthausen v roku 1944 prišlo rodine po vojne písomne. Oznámil nám to aj jeden pán z Medzeva, ktorý sa zachránil. S pani Litvajovou sme boli ako rodina v kontakte aj v povojnových rokoch. Otcova sestra Agnesa, ktorá bývala v Bratislave, ju často navštevovala.“

Sme radi, že prostredníctvom našich novín sa občania Prakoviec dozvedia o statočnom živote a hrdinskej smrti jedného z našich rodákov, ktorý neváhal v ťažkých časoch aktívne bojovať proti nepriateľovi, aj keď za to zaplatil cenu najväčšiu – svoj život. Aj jeho pamiatku si každoročne s úctou pripomíname pri oslavách SNP.

V koncentračnom tábore Mauthausen našiel smrť aj náš rodák Matej Nižník

-mk-

Jozef Lapšanský

NEPRETRŽITÉ OSVIEŽOVANIE PRAKOVSKÉHO VÁNKU

*Hlasivky detí
nad tajomstvom zeme
škovránčím krídlom
pozametajú*

*tú ľudskú cestu
dlhým nebom pustým,
svet rozosvetia
zhora hviezdami...*

(M. Rúfus)

Štvrtstoročie ľudského života zvykneme označovať za vek junácky, plný síl, ambícií a sympatickej nepoddajnosti. Detský folklórny súbor Vánok z Prakoviec dovŕšuje svoje krásne jubileum v znamení celistvosti uplynulých dvadsiatich piatich rokov v žánri aj teritórii folklóru, tanca a ľudovej piesne. Práve deti sú mimoriadne vďačnou, lež práve tak krehkou vekovou pospolitosťou v každej sfére záujmovej umeleckej činnosti. Tým väčší vyniká obdivuhodnosť kontinuálneho účinkovania prakovského Vánku.

Isteže kľúčový pedagogicko-umelecký part i rolu zohráva Zuzana Koscelanská, ktorá svojou charizmou aj košatejšími skúsenosťami udržiava nedefinovateľné, zmyslami nepostrehnuteľné prúdenie motivujúce aj priťahujúce detských spevákov, tanečníkov a sólistov k dedičstvu otcov – ku klenotom tradičnej ľudovej kultúry.

S patričnou metaforou možno štvrtstoročnicu Vánku označiť za malý hnilecký zázrak, veď prežívame časy čoraz vlažnejších postojov mládeže ku kultúre ako celku. Nebolo by spravodlivé obviňovať výlučne omladinu; dospeli si v prvom rade musia pospytovať svedomie, prečo dopustili túto súmračnosť činov aj hodnôt.

Vánok z Prakoviec v dnešných pomeroch a kontextoch kultúry predstavuje drahocennú devízu, nádej i zdroj vnútorného impulzu nabádajúceho nerezignovať, hľadať, tvoriť a ponúkať ľuďom pieseň, čo rúfusovsky rozosvecuje i presvetľuje naše dni terajšie aj budúce.

PhDr. Jozef LAPŠANSKÝ, PhD., riaditeľ Spišského osvetového strediska

SLOVANSKÁ PIESEŇ – 10. ROČNÍK

Vážení a milí priatelia,

v prvom rade dovoľte, aby som v mene Združenia slovenskej vzájomnosti v Slovenskej republike zablagožel jubilejnému 10. ročníku speváckej súťaže detí, mládeže a dospelých regiónu Hnileckej doliny a zároveň vyslovil skutočný obdiv a vďaka Regionálnej rade Spiš v Prakovciach a osobitne jej predsedovi Fridrichovi Svitekovi, spoluorganizátorom a účastníkom tohto jedinečného kultúrno-spoločenského podujatia. Za desať rokov existencie Slovenskej piesne ste si napísali vlastný rukopis na novú stránku idey slovenskej vzájomnosti, podľa ktorej vás hodnotia spoluobčania.

Je nesporné, že piesne ľudové či iných žánrov slovenského národa i ostatných slovanských národov, ako umelecké a estetické hodnoty, slúžia človeku dvojakým spôsobom: jednak bezprostredne tým, že obohacujú jeho vedomie a estetické cítenie, jednak tým, že sú prostriedkami v zápase za priaznivejšie podmienky jeho ďalšieho rozvoja. Pravda, aktívnou silou sa stáva umenie – slovesné, výtvarné a hudobné – v živote človeka len vtedy, keď sa s ním vie človek aj stotožniť, keď ho vie aj esteticky vnímať. A preto aj ideálom našej záujmovej umeleckej činnosti je pri viesť človeka k objavaniu a uvedomeniu si krásy života.

Vážení priatelia, dovoľte mi, aby som zaželel všetkým organizátorom, tvorcom a interpretom Slovenskej piesne v Prakovciach do rokov budúcich veľa kreativity a úspešnosti pri prebúdzaní a utváraní slovenského povedomia, upevňovaní jeho duchovných a morálnych základov, najmä u mladej generácie v duchu výzvy Jána Kollára, ktorú vyslovil takmer pred 200 rokmi v lyricko-epickej básni Slávy dcéra: „Keď zavoláš Slovan, nech sa ti ozve Človek.“

Časť z príhovoru v bulletine k 10. výročiu Slovenskej piesne.

Doc. Dr. Jozef Mravik, CSc., predseda ZSV

PRAKOVČANIA RODOM I SRDCOM...

Pri štúdiu Kroniky obce Prakovce prichádzame k spomienkam na revolučné vrenie v našej obci v rokoch dávno-minulých i neskorších. Dočítame sa tam, že naši predkovia sa viackrát dostali do bizarných situácií z pohľadu sociálno-spoločenských vzťahov, ktoré mali priamy či nepriamy vplyv na život Prakovčanov v minulosti.

Takmer každú revoltu predchádza nepravosť, sklamanie, pocit ukrivdenosti, nemohúcnosť napraviť osobnú krivdu, krivdu spoločenstva. Východisko sa vidí len v odpore, vzbure proti neprávii. V živote Prakovčanov došlo viackrát k rozličným revoltám, vplyvom spoločenských udalostí, keď sa človek už nemohol spoľahnúť na spravodlivé riešenie, a tak rieši vzniknutú situáciu podľa svojej predstavy o spravodlivosti pre seba, svojich blízkych, svojej komunity.

Uvedené revolučné vrenie prebiehalo v Prakovciach v uplynulých rokoch 19. a 20. storočia a zasiahlo, dotýkalo sa viacerých prelomových rokov, v ktorých sa udiali zásadné dejinné, spoločenské a sociálne zmeny.

Po rozpade Rakúsko-Uhorska vyslobodili sa naše národy (Česi a Slováci) z tzv. „žalára národov“ a vytvorili prvú ČSR (1918). Za tragických historických udalostí v roku 1938, došlo k vytvoreniu Slovenského štátu – 1939

Tieto uplynulé roky predstavovali v počiatkoch zápasy o základné ľudské práva, neskôr prerástli v zápas o humanizáciu a demokraciu, ktoré boli často skresľované predstavou vyvyšovania sa menšiny nad väčšinu občanov, na pohrdaní obyčajnými ľuďmi, na odtrhnutí sa od všednej reality a každodenných problémov tzv. jednoduchého človeka. Lenže nijaký človek nie je jednoduchý, každý je zložitý, jedinečný a má svoju neopakovateľnú duchovnú hodnotu i právo na dôstojný život.

Iste zaujímavé a podnetné spomienky, nad ktorými je potrebné sa zamyslieť. Zamyslieť sa nad nimi, či tieto skutočnosti neboli premrhanými mincami, či tieto útrapy, ťažké životné chvíle stáli za to, za čo bojovali naši predkovia, či to všetko, za čo položili v prvej a druhej svetovej vojne i svoje životy, nebolo zbytočné, či boli dostatočne kompenzované v bežnom živote nasledujúcich rokov ich potomkovia. Neporovnávajme, lebo nie je možné porovnávať neporovnateľné. Nemôžeme porovnávať minulosť so skutočnosťou, nemôžeme sa pozeráť na minulosť optikou súčasnosti, keďže v každom tomto historickom období boli iné, rozličné spoločenské, sociálne i ekonomické podmienky v živote našej spoločnosti.

Zamyslime sa nad tým, ako by sme rozmýšľali a konali my, či by sme sa pre seba, svojich blízkych, spoločnosť, dokázali obetovať ako naši predkovia, čo by sme urobili alebo robíme, aby „nebol človek človeku víkom“, ale spolicil jeden s druhým, bol solidárny a ľudský, čo nám v tomto uponáhľanom svete akoby neseď, čo sa dnes nenosí. Zamyslime sa a nech nám spomienky vnesú do duše zrnká pravdy, krásy a ľudskej dôstojnosti, za ktorú bojovali celé generácie našich predkov. Spomínajme na nich s láskou, úctou a hrdosťou. Ich život bol ťažký, plný strádania a bojov, ale i plný nádeje na lepšiu, spravodlivejšiu budúcnosť, o ktorú sa snažili a verili v ňu. Verili, že ich boj za práva a ľudskú dôstojnosť nebude zbytočný a ich deti, vnúčatá budú žiť lepší život v ľudskejšom spoločenskom a sociálnom zriadení.

Napĺňajme ich odkaz tvorivou prácou v našom každodennom živote pre svojich blízkych, nás všetkých, nasledovníkov týchto historických udalostí – Prakovčanov rodom i srdcom.

Fridrich Svitek

Športom celý život...

Pri písaní niektorých príspevkov do Prakovských novín viackrát bolo spomenuté meno Milana Timkoviča, ktorý v tom či inom odvetví športu mal do činenia s osobami, o ktorých som písal.

Hoci Milana Timkoviča osobne poznám a viem, že je „chodiacou encyklopédiou športu“ v Prakovciach, nedalo mi, aby som ho neoslovil a nespýtal sa ho, ako došlo k tomu, že športu venoval celý svoj život a hoci rodák zo Žakaroviec, žije v Prakovciach od roku 1959 a pracovne pôsobí už 50 rokov, stal sa tak z neho „rodený“ Prakovčan.

Profesia športového inštruktora je i v súčasnosti veľmi atraktívna. Ako si sa k nej dostal?

Študoval som Lesnú technickú školu v Remetských Hámroch, potom inštitút Tyršov ústav pre telesnú výchovu a šport (TÚTVŠ) v Nymburku a po vojenskej základnej službe som sa v roku 1959 usadil v Prakovciach, v Strednom odbornom učilišti.

Ale pekne po poriadku. Keďže môj otec bol športovo založený, viedol i nás, deti, k športovej aktivite. Istý čas pracoval vo Vysokých Tatrách, kde som chodil do školy (preto lyžovanie, o čom podrobnejšie neskôr).

Okrem lyžovania to boli určite aj iné druhy športu, ktorým si sa venoval.

Ako som už uviedol, pre enormný záujem o šport prihlásil som sa na TÚTVŠ v Nymburku, kde som prijímacie skúšky úspešne zvládol. Na tejto škole sme museli ovládať všetky druhy športu na primeranej úrovni. Ako špecializáciu som si zvolil volejbal a lyžovanie. K všestrannosti v športe len toľko – štartoval som na najväčšom vodáckom maratone v ČSR Budějovice – Praha v C2 (kanoé – dvoj-kajak) v roku 1956 a obsadili sme 4. miesto. Kvôli môjmu športovému zameraniu, ako i osobného záujmu, som sa však najviac venoval ľadovému hokeju, ľahkej atletike a samozrejme volejbalu a lyžovaniu. Po ukončení TÚTVŠ som chcel pracovať ako profesionálny člen horskej služby v Tatrách, aby som bol v centre lyžiarskeho športu. V tom čase však prebiehali reorganizácie v športových i okresných orgánoch, a tak som nakoniec zakotvil na SOU v Prakovciach.

Podme bližšie k jednotlivým športom. Ako to bolo s hokejom?

Pri nástupe do SOU Prakovce sme hrali okresnú súťaž v hokeji. Hráčsky káder tvorili: Filipko, Gutan, Žingor, Kašický, Löfler, Grega, Rešovský, Hlaváč, Šaravský, Ďuračík, Pindroch, Šimko, Haus, Nižník, Šrámkó, Timkovič, Slatkovský, Ing. Štastný.

Zlepšenie materiálnych podmienok a príviv mladej generácie pomohli k postupu do krajskej súťaže, kde sme hrali s klubmi: Rudňany, Spišská Nová Ves B, Krompachy, Gelnica, Jarovnice atď. Zlepšenie podmienok všeobecne a možnosť trénovať na ZŠ v Prešove (za výdatnej pomoci Ing. Štastného) dopomohli k tomu, že sme neprehrali ani jeden zápas a mohli sme bojovať o postup do 2. ligy, no pre náročné finančné podmienky sme to vzdali. Vyrovnané stretnutia sme hrali s Prešovom, Košicami B a nad juniormi Brna sme v Prakovciach vyhrali 3:2.

Ľahká atletika bola u teba tiež číslo jeden. V akých disciplínach ste súťažili?

Boli to cezpoľné behy, učňovské olympiády, tradičné behy ako Beh víťazstva, Minimaratóň, Športové hry učňov a iné. Majstrovstvá ČSR v cezpoľnom behu v Kováčovej, 1. miesto – Basarová, v Mladej Boleslavi 1. miesto – Vančíková. Športové hry učňov, VSŽ Košice, 1. miesto Kočíš, 100 m (11,3). Majstrovstvá učilišť, Učňovská olympiáda v Moste, 3. miesto za vrh guľou. Minimaratóňu Prakovce – Helcmanovce bolo viac ročníkov. Do tejto kategórie patrili aj povestné Spartakiády, kde som bol ako cvičenec na prvej v roku 1955, už za Prakovce a ako cvičiteľ na druhej a všetkých ďalších, kde som nacvičoval učňovský dorast. Skúšal som i turistiku, kde som sa zúčastnil viacerých zrazov ako na Muráni, Táloch a Topolčiankach.

Vo volejbale si trénoval dievčatá, ženy, mládež i mužov a sám si hrával mužské súťaže.

Keď som v roku 1959 nastúpil do SOU Prakovce, volejbalisti Prakoviec vyhrali okresnú súťaž a postúpili do krajského preboru, kde hrali s družstvami Svit, Košice, Humenné, Snina, Rudňany, Stará Ľubovňa... Káder hráčov tvorili: Ing.

Št. Pindroch, Št. Mihálik, Gurčík, Hnát, Valko, Múdry, Šando, Červeňan, Girovský, Šebestýen, Timkovič, Pavlov, a iní. Volejbalistky v tomto období hrali v zložení: Slovinská, Pinčaková, Andrášková, Polláková, Miškovičová, Šmelková, Baltesová, Pindrochová a ďalšie.

Zážitky? Tých bolo neúrekom, ale aspoň niektoré, napr. z majstrovstiev učilišť v Koprivnici, kde sme obsadili 4. miesto. Ďalší zážitok mám zo 60. rokov, keď sme ešte ako „stará parta“, cestovali do Humenného jedným autom (stará závodná dodávka s p. Klamtom) 8 – 9 hráčov, tam i späť. Po desiatich defektoch sme sa dostali len po Suchú dolinu – viac záplat na duše sme nemali – a potom peši do Margecian na vlak domov. Keď na to spomíname po rokoch, je to už úsmevná príhoda.

V roku 1968 – 1969 sme znova vyhrali okresnú súťaž a postúpili do krajskej a hrali sme s mužstvami: Svidník, Humenné, Stará Ľubovňa, Spišská Belá, Kežmarok, Prešov, Revúca, Poprad, Snina... s hráčmi Ing. Pavlovom, S. Pindrochom, Ing. V. Pindrochom, J. Galom, Ferencom, Rybárikom, K. Caganom, Mikolajom, Škvarkom, Maršálkom, Timkovičom.

V súčasnosti trénujem ženy – I. ligu Prakovce v zložení hráčok: A. Lukášová, I. Lukášová, Horváthová, Šebestýenová, Petričková, Lacherová, Romančíková, Dvorská, Patzová, Pacholská, Hanušovská a Hanušíková.

Skúsenosť: bez žiadkej a dorasteneckej základne niet z čoho budovať. Na prvom mieste mládež, mládež a ešte raz mládež!

Lyžovanie som si nechal nakoniec. Myslím, že som dobre volil. Volejbal a lyžovanie – srdcové záležitosti – je to tak?

S lyžovaním som začal vo Vysokých Tatrách, pokračoval v LTŠ v Remetských Hámroch, kde som v rokoch 1953 – 1954 na majstrovstvách ČSR lesníckych

a drevárskych škôl v Banskej Štiavnici a v Liptovskom Hrádku získal 2., 3. a 4. miesto v slalome, zjazde a behu na lyžiach.

V inštitúte TÚTVŠ som súťažil za kraj Praha v behu na lyžiach a v jazdových disciplínach pravidelne v Harachove, Špindlerovom Mlyne a Krkonošiach.

Na odporúčanie školy som nastúpil do Dukly Vimperk, B-Dukla Liberec, kde som na armádnych majstrovstvách v Špindlerovom Mlyne v roku 1957 už ako občan Prakoviec získal 1. miesto v behu na 25 km so strelbou (dnešný biatlón) a 4. miesto v klasickom

*pokračovanie
na nasledujúcej strane*

Ďakovný list

Prakovskí volejbalisti na jednom z turnajov - Stará Ľubovňa

Športom celý život...

behu na 15 km. Majstrom ČSR v behu na lyžiach som sa stal v Harachove v roku 1958. Lyžovanie je stále moja parketa a tiež som v tejto oblasti športu napomáhal v organizovaní II. medzinárodných zimných športových hier žiakov v roku 1995 v Prakovciach - Helcmanovciach ako člen organizačného výboru spolu s tebou a ostatnými dobrovoľníkmi.

Vyčerpali sme takmer všetko zo športu, ktorému si sa venoval a stále venuješ. Čo ešte na záver tejto „spovede“?

Spomeniem ešte jedno prekrásne podujatie - „Biela stopa SNP“. Osobne som na nej štartoval šesťkrát, podobne ako mnohí Prakovčania. Všetky ročníky absolvoval Ing. Emil Pindroch. Hlboká poklona! Záverom už len toľko, že sme sa zúčastňovali a pravidelne organizovali stredoškolské hry, rezortné súťaže, Spišské hry a pravidelne usporadúvali kurzy lyžovania pre žiakov.

Ešte som si spomenul na účasť v roku 1994 na 1. MZŠH v Slovinsku, Rovne na Korošku so žiakmi SOU Prakovce a v roku 1998 DOŠ Prakovce, majsterky Slovenska vo volejbale stredných škôl pod spoločným vedením s Mgr. Andreou Petríckovou.

Veľa som toho vypovedal, taká bola skutočnosť. No život beží a rokmi i ja zabúdam, a keď som si na niečo nespomenul, prepáč, nebolo to úmyselne.

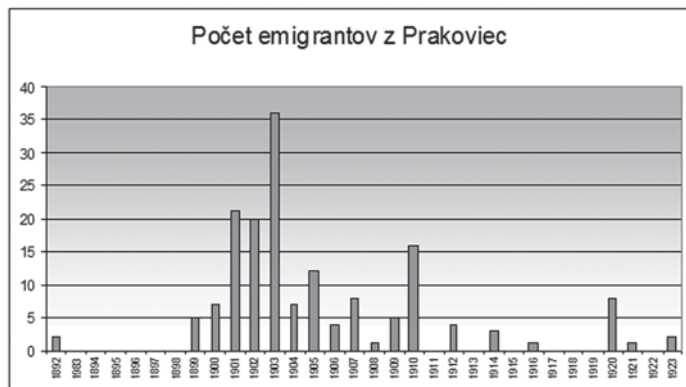
Milan, ďakujem ti za rozhovor, za to, že si prešiel v spomienkach minulosť, svoj „archív“ a oboznámil si našich čitateľov, občanov Prakoviec so športovým dianím nielen v Prakovciach, ale aj na iných miestach republiky, kde ste ty a tvoji zverenci reprezentovali Prakovce.

Ešte raz, srdečná vďaka a želim ti ešte ďalšie športové roky! - fs -

NEZNÁMA HISTÓRIA PRAKOVIEC

Jednou kapitolou v histórii našej obce, ktorá nebola ešte v žiadnych dokumentoch spomínaná, je emigrácia obyvateľstva za prácou do Ameriky v období rokov 1890 až 1923. Z tohto obdobia je možné relatívne ľahko získať údaje, pretože v tom období prisťahovalci prechádzali cez prijímacie stredisko na Ellis Island v New Yorku. Tu sa o nich zaznamenávali veľmi podrobné údaje ako napr. meno, priezvisko, vek, národnosť, profesia, výška, farba pokožky, vlasov a očí, zvláštne znamenia, gramotnosť, za akým účelom cestujú, koho navštívia... Je to nevyčerpatelný zdroj údajov, ktorý stojí za to bližšie preskúmať.

Drvivá väčšina odchádza cez prístav Bremen, v menšej miere cez Antwerpy, Hamburg, Liverpool, Rotterdam, Southampton a Triest. Rozloženie odchodu obyvateľstva v tomto časovom horizonte dokumentuje nasledujúci graf.

Prví pionieri odchádzajú z kraja v r.1892. Počnúc rokom 1899 tento počet stúpa a kulminuje v roku 1903, kedy ich odišlo 36. Druhá vlna nastáva v r. 1910, kedy dedinu opustilo 16 ľudí. V období 1.svetovej vojny nastáva útlm a vysťahovalectvo pomaly doznieva v r. 1920-1923. Priemerný vek obya-

teľov odchádzajúcich za prácou je 21 rokov, veková hranica sa pohybuje od 0 do 82 rokov.

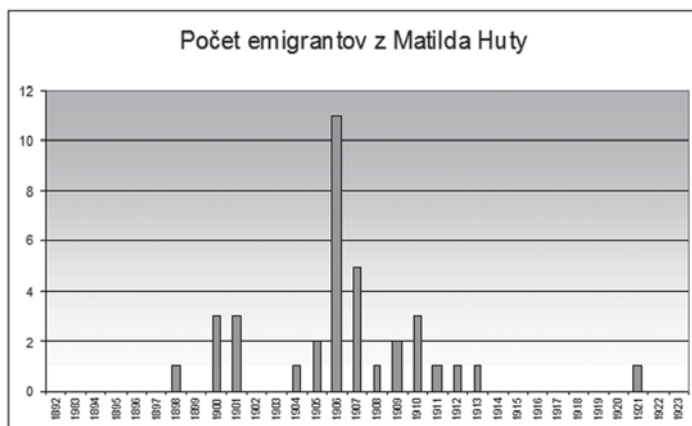
Šťahujú sa jednotlivci i celé rodiny. Nasledujúca tabuľka uvádza mená rodín a členov, ktorí vycestovali.

- Andraško	- Štefan, Viktor
- Baluch	- František, Helena, Ján, Jozef, Júlia, Juraj, Mária
- Bučko	- František, Mária
- Čollák	- Ján, Jozef, Margita, Marta
- Džadoň	- Ján, Zuzana
- Eližer	- Alexander, Jozef, Pavlína, Štefan
- Falatko	- Juraj
- Gajdoš	- Ján
- Ganz	- Jozef, Mária, Mariška
- Grega	- Eva, Matej, Ondrej
- Harakovský	- Ján, Mária, Mariška
- Haus	- František, Konštantín, Mária, Štefan
- Homza	- Ján, Johann, Viliam
- Hupka	- Ilona, Mária
- Ivan	- Anna, Ján, Jozef, Mária
- Ivančák	- Matej, Valent
- Kašický	- Štefan
- Klekner	- Anna, Emma, Etela, František, Jakub, Juliana, Mária, Ondrej, Štefan
- Kolesár	- Barbara, Eva, Mária, Selma, Štefan
- Koščo	- Ján, Rozália, Štefan
- Krompašský	- Anna, Ján, Štefan, Terézia
- Lellák	- Michal s manželkou
- Liba	- Jakub, Ján
- Lumme	- Robert
- Matuščák	- Irena, Zuzana
- Mirda	- Anna, Ján, Mária
- Nižník	- Anna, Apolónia, Dorota, Eva, Ján, Jozef, Karol, Katarína, Mária, Margita, Roman, Štefan, Terézia
- Olexak	- Emil
- Pacholský	- Ján, Mária
- Pindroch	- Jakub, Ján, Katarína, Mária, Ondrej, Pavlína
- Pojdák	- Mária, Ondrej
- Pollák	- Dorota, Emil, Karol, Mária, Rozália
- Sadvar	- Július
- Salaman	- Roman
- Silla	- Johanna
- Spitz	- Johann
- Šimko	- Ján, Juraj, Zuzana
- Šoltés	- Ilona, Johanna, Ondrej, Vilma
- Theiz	- Alexander, Ludovít, Zuzana
- Tomľan	- Amália, Jozef, Matej, Michal, Viktor
- Verba	- František, Ján, Mária, Pavol, Veronika
- Vilim	- Ondrej
- Vojnoš	- Jenő
- Zavacký	- Helena, Mária

V zozname chýba pár ľudí, ktorých mená sa mi nepodarilo identifikovať ani napriek veľkej snahe.

Obdobný vývoj vysťahovalectva bol i u občanov Matilda Huty. Prví obyvatelia odchádzajú v r.1898. Hlavná vlna nastáva v rokoch 1904-1913. Maximum ľudí odchádza v r. 1906 - 11 ľudí. V tých časoch odišlo celkovo 36 obyvateľov. Prie-

merný vek obyvateľov odchádzajúcich je 24 rokov, veková hranica sa pohybuje od 0 do 56 rokov.

Ďalšia tabuľka uvádza mená rodín a členov, ktorí vycestovali.

- Bučko	- Matilda
- Čollak	- Ján
- Eližer	- Béla, Berta, Dorota, Imrich
- Grega	- Anna, Gustáv, Ján, Michal, Terézia
- Jalč	- Ján, Mária, Mária, Ondrej
- Koščo	- Margita
- Lellák	- Jozef, Karol, Margita, Michal
- Liba	- Mária
- Magda	- Michal
- Petráš	- Juraj
- Pinčák	- Anna, Gustáv, Jozef

- Pollák	- Janka, Mária, Terézia
- Tomáš	- Michal
- Vaškovič	- Jozef, Terézia

Ak sa spätne pozrieme na toto obdobie, vlnou vysťahovalectva v dedine bola postihnutá skoro každá rodina, pretože títo starí obyvatelia obce boli navzájom príbuzensky poprepájaní.

I keď sa na prvý pohľad množstvo vysťahovaných nejavi také veľké, je treba si uvedomiť, že odchod okolo 200 ľudí pri vtedajšom počte obyvateľov dediny je veľmi citeľný.

Časť týchto ľudí sa po skusoch vo svete vrátila do rodnej obce, väčšia časť však ostala navždy za veľkou mláskou. Niektorí starší občania Prakoviec udržiavali s týmito rodinami písomný kontakt, no väčšine mladých ľudí dnes niektoré priezviská už nič nehovoria.

Ing. Marián Bafalík

TENTO PEČIEM NAJRADŠEJ...

Milí čitatelia! Mnohí z nás majú množstvo užitočných záľub. Informácie o nich pravidelne prinášame v rubrike Záľuby Prakovčanov. Jednou takouto záľubou, ktorej podľahlo veľa ľudí je bezpochybné kulinárstvo. Varenie či pečenie sa stalo pre mnohých nielen nevyhnutnou každodennou činnosťou, ale aj veľkým koníčkom. Začíname preto novú rubriku našich novín, v ktorej budete mať možnosť zverejniť recepty múčnikov, ktoré pečiete najradšej. Zvolili sme takýto výber receptov, pretože najlepšie je pre každého čosi iné, jednému chutí, inému nie, ale každý má vo svojej zbierke receptov taký koláč, ktorý pečie najradšej - z rôznych dôvodov. Niektoré sú najobľúbenejšie preto, lebo sú lacné, iné sú rýchle a pod. Ten, ktorý uverejňujeme dnes, je od šéfredaktorky našich novín - Moniky Kleknerovej.

„Tento koláč pečiem najradšej preto, lebo je ho veľa - ujde sa každému aj v mojej veľkej rodine. Nie je to môj recept, ja ho mám od Helenky Lelákovovej a ona od niekoho ďalšieho. Je naozaj dobrý, rýchly aj výdatný, takže stojí za to, aby ho poznali aj ďalšie gazdinky. Je to tiež jeden z mála kysnutých koláčov, ktorý nepokazí ani mladá začínajúca „pekárka“. Takže s chuťou do toho!“

Pudingové

Plnka: 1/2 l mlieka, 2 čokoládové pudinky, 4 lyžice kakaa, 32 dg kryštálového cukru, 1 Palmarin

Najprv si urobíme plnku. Mlieko s cukrom dáme variť, do vriaceho dáme rozmiešaný puding a kakao v troche z odmeraného mlieka. Do hotového horúceho hustého pudingu vareškou zamiešame pokrúpaný Palmarin. Koláč môžeme plniť aj teplou plnkou.

Cesto: 90 dg hladkej múky, 10 dg práškový cukor, 2 kusy droždia, 4 dcl mlieka, 3 lyžice oleja, 1 prášok do pečiva, štipka soli, sneh z 3 bielkov.

Najprv si urobíme kvások, v mise vypracujeme cesto ako kysnuté. Hneď ho rozdelíme na došky na 6 dielov. Postupne každý diel rozvaľkáme, potrieme krémom a stočíme ako závin. Každé 2 závinu spletieme a dáme na plech (jednoduchšie je pliesť ich až na plechu). Dostaneme 3 pletenky, ktoré potrieme žĺtkami. Hneď pečieme, nedávame kysnúť. Ak vám zvýši, odložte si do mrazničky. *Dobrá chuť!*

- mk -

RYBÁRSKA TRADÍCIA GELNICKÉHO REGIÓNU

Mnohí Prakovčania sa veľmi aktívne zapájajú do rôznych záujmových činností. Prinášajú im nielen relax, oddych, ale aj fyzické a duševné obohatenie. Jednou z nich je aj rybárstvo.

Rybárstvo ako uvedomelá ľudská činnosť vzniklo v predhistorickom čase, keď sa pračlovek stal lovcom. S rozvojom feudalizmu si rybárske právo uzurpovali vládnuce kruhy: panovníci, šľachta, mestá, neskôr štátne útvary. Výkon rybárskeho práva na tečúcich vodách bol upravený zákonným článkom uhorskej vlády č. XIX z roku 1888 a platil až do roku 1936, kedy sa vládnym nariadením č. 306/1936 Zb. upravovalo rybárske právo v slovenskej a podkarpatskej krajine už aj na rybníkoch. Rybárska tradícia gelnického regiónu siaha rovnako do minulosti, do druhej polovice 19. storočia. V prvej rybárskej spoločnosti „Jagd- und fischer gesellschaft Göllnitz“ bolo 12 členov z najvyšších mestských hodnostárov. Neskôr (r. 1882) vznikol spolok „Jag und fischer feirein Göllnitz“ opäť z členov mestskej honorácie. Medzi nimi nájdeme mená: Menesdorfer, Walko, Kirschner, Weindinger, Hiszen, Tataroko,

Antoni, Wolf, Fogel. Spolok mal 20 členov a rybárske právo uplatňoval na rieke Hnilec a jeho prítokoch. Podľa stanov ďalšieho poľovníckeho a rybárskeho spolku „Jagd und Fischerverein in Göllnitz“ z roku 1928 má mať spolok maximálne 40 poľovníkov a 20 rybárov. Za výkon rybárskeho práva platil spolok mestu stanovené nájomné. Spôsob lovu spolok členom nestanovoval. Lovci si mohli denne privlastniť až 20 pstruhov.

Rybársky spolok v Gelnici pretrval aj počas vojnových rokov 1938 – 1945, ale oficiálne sa jeho činnosť obnovila až 6. júna 1946. V roku 1947 boli vtedajšími úradmi prijaté opatrenia na zmenu rybárskych spolkov. Tak sa Gelnica stala sídlom Okresného rybárskeho spolku založenom 30. marca 1947. Jeho predsedom sa stal Ján Valášek, vtedajší predseda Okresného národného výboru v Gelnici a podpredsedom Štefan Hrušovský z Nálepky. Rozhodnutím Krajského národného výboru v Košiciach z 12. februára 1949 boli zlúčené rybárske spolky z Gelnice, Krompách, Smolníka a Mníška nad Hnilcom do Jednotného rybárskeho zväzu so sídlom v Gelnici, ktorý bol otcom dnešnej miestnej organizácie SRZ. Kvalitatívny obrat v rybárstve nastal v r. 1952 Zákonom č. 62/1952 Zb. Výkon rybárskeho práva bol poštátnený a odovzdaný do bezplatného užívania rybárskym organizáciám. Rybárske právo sa stalo dostupným všetkým, ktorí o tento druh činnosti prejavili záujem. Roku 1953 opustili okresnú organizáciu rybári zo Smolníka, Mníška nad Hnilcom a Nálepky. V roku 1966 sa oddelili aj rybári z Krompách a okolitých obcí. Od roku 1967 pracuje Miestna organizácia Slovenského rybárskeho zväzu bez organizačných zmien. Príznačným znakom aktivity športových rybárov gelnického regiónu bolo vždy vylepšovanie materiálne – technických podmienok chovu, ochrany a lovu rýb. Je pravdou i to, že rybári pracovali, budovali a prírodné živly a nezodpovední ľudia ich úsilie celé desaťročia ničili. Takými udalosťami boli prietrz mračien a povodne (napr. 1953, 1974, 2006 a 2008), ale aj vytrávenie Kojšovského potoka (r. 1953) fúrou nehaseného vápna či (r. 1979) vypláknutím fekálneho voza v potoku vodičom JRD. Veľké škody na vodných tokoch celé desaťročia spôsobovali priemyselné závody, osobitne Železorzudné bane, n. p. v Smolníku a v Slovinkách, ale aj obyvatelia dedín v údolí Hnilca a

Hornádu vysypávaním domového odpadu a zaústovaním septikových potrubí do vodných tokov. V oblasti stavebnej činnosti sa v priebehu 60-ročnej existencie terajšej MO SRZ v Gelnici vykonali aj významnejšie stavebné diela:

- roku 1953 – výstavba dolného thurzovského rybníka
- roku 1956 – výstavba odtokového prepadu vody na hornom thurzovskom jazere
- roku 1974 – 1988 – bol prestavaný starší obytný dom v Jaklovciach na Rybársky dom MO SRZ
- roku 1977 – 1984 – výstavba vodnej nádrže v Jaklovciach v náklade 3 320 000,- Kčs
- roku 1989 – 2007 – dobudovaná rybárska chata pri VN v Jaklovciach

Okrem týchto stavebných diel odpracovali rybári tisíce brigádnických hodín pri výstavbe prahov a kaskád na vodných tokoch, pri zarybňovaní a ochrane rybárskych revírov.

I preto záujem o športový lov rýb sa z roka na rok zvyšuje, a to aj napriek mnohým nepriaznivým okolnostiam, ako sú: zvyšovanie cien povoleniek, obmedzovanie lovu v zmysle platných vyhlášok o love rýb, narastanie cien rybárskych potrieb, znečisťovanie revírov a pytliačstvo na vodných tokoch a plochách.

V minulosti sa občania Prakoviec skôr len príležitostne zaoberali lovom obojživelníkov, rakov a rýb. Až so vznikom rybárskej organizácie sa stali jej trvalou a neodmysliteľnou súčasťou. Medzi nimi boli, ale i sú takí, ktorí patrili a patria k popredným funkcionárom a členom našej MO SRZ. Je potrebné spomenúť tých, ktorí patrili nielen v Prakovciach, ale i v celej našej MO SRZ dlhoročne k najaktívnejším členom. Boli to J. Vaščák, Straka, Hudák, Nižník, F. Gatteringer, J. Družbacký, J. Eližer, J. a P. Pavlov, J. Varga či bývalý člen KaR komisie a člen výboru Štefan Liba. Osobitne treba spomenúť bývalého dlhoročného predsedu MO SRZ, vedúceho krúžku mladých rybárov a čestného člena SRZ Adolfa Sohlera. Pán Sohler sa významnou mierou zaslúžil o rozvoj našej MO SRZ v Gelnici. Počas jeho pôsobenia sa dokončila výstavba VN Jaklovce. K súčasným aktívnym členom a členom výboru MO SRZ patrí Jozef Šimko a Ján Turanský, ktorí s prakovskými rybármi organizujú brigády na výstavbu prahov a kaskád na vodných tokoch a brigády na ochranu rybárskych revírov. Najmladším členom výboru z Prakoviec je Stanislav Gatteringer, ktorý úspešne reprezentuje našu organizáciu v súťažiach v love rýb na mušku.

V roku 2007 mala naša MO SRZ v Gelnici nasledovnú členskú základňu:

- 305 dospelých
- 38 mladistvých (15 – 18 rokov)
- 57 mladých rybárov (6 – 14 rokov) pracujúcich v rybárskych krúžkoch

SRZ MO v Gelnici v súčasnosti vedie 11 – členný výbor s predsedom Mgr. Miroslavom Dubeckým.

Gelnickí rybári a ich organizácia má bohatú a úspešnú minulosť a veríme, že taká bude aj ich budúcnosť.

Mgr. Miroslav Dubecký, predseda SRZ MO Gelnica

Muškárske družstvo MO SRZ v Gelnici

PRAKOVCE SA STALI JEJ DOMOVOM

Do Prakoviec prišla ako dieťa s malou dušičkou a so slzami v očiach. Naučila sa postarať o seba a prácou sa jej stala starostlivosť o iných. Nemala rodinu, ale našla dobrých ľudí a priateľov. Nemala domov, ale našla ho v Prakovciach.

Erika Harakaľová – sa hneď po narodení stala dieťaťom v starostlivosti štátu. Takzvané „ústavné dieťa“. Odmalička si zvykala na náruč stále iných zdravotných sestier a pohladenie iných vychovávateľiek. Jej domovom bol Detský domov Horný Bankov, neskôr Detský domov Podolinec až nastal čas, kedy sa rozhodovalo o jej ďalšom osude. Voľba padla na vtedajšie Osobitné odborné učilište Prakovce. Do prvého ročníka nastúpila v roku 1984 v odbore obchodná prevádzka so zameraním na prípravu jedál. Tu sa naučila uvariť svoje prvé jedlo.

V učilišti v Prakovciach takto trávila Vianoce, iné sviatky i letné prázdniny. Svojich rodičov videla iba raz. Prišli za ňou ešte v období, keď bola umiestnená v Detskom domove v Podolinici. Prišli, nasľubovali že prídu zas, vezmú si ju domov. Odišli a viac ich nevidela. Spomienky na nich zapadli prachom a Erike do života vstúpili noví ľudia, noví kamaráti. Zlomovým obdobím v jej živote bolo ukončenie štúdia záverečnou skúškou.

V tomto období ešte nebola plnoletá, a tak sa vtedajší riaditeľ Mgr. Ján Pavlík rozhodol zamestnať Eriku do obdobia dovŕšenia plnoletosti v školskej kuchyni ako pomocnú kuchárku. Odvtedy prešlo dvadsaťdva rokov a Eriku môžete nájsť v školskej kuchyni zamestnanú ako pomocnú kuchárku toho istého zariadenia, ale s novým názvom Odborné učilište internátne Prakovce. „Na obdobie 22 rokov prežitých v Prakovciach spomínam veľmi rada. Keď som dovŕšila vek 18 rokov mala som možnosť odísť do Azylového domu v Michalovciach, ale ja som už odísť nechcela. Nechcela som si zvykať zas na nové prostredie, nových ľudí, nuž a pán riaditeľ mi umožnil zostať v Prakovciach. Ľudia, ktorých som spoznala na učilišti, či už to boli učители, majstri, vychovávateľia, sa stali za tie roky čo tu som, mojimi kolegami a priateľmi. Za všetkých spomeniem hlavne pani Golitkovú, vychovávateľku p. Plachetkovú. Najradšej spomínam na to, ako sme chodievali so žiakmi stanovať. S kuchárom Mariánom Mašlárom sme v prírode varili pre všetkých našich žiakov. Raz musel pán Mašlár neplánovane kvôli chorobe svojej manželky zo stanovačky odísť. Zostala som v poľnej kuchyni sama a na obed mali byť halušky. V susedstve našich stanov stanovala rodina MUDr. Tokárovej, a tak sme tie halušky dovarili spolu s pani doktorkou.“

Ľudia, ktorí ju voľakedy učili, sú teraz jej kolegovia, napr. Marán Mašlár. „S pánom Mašlárom pracujem na pracovisku už dlhé roky. Marián Mašlár je nielen kolega, je to moja rodina. Môžem povedať, že spolu so svojou manželkou sú ako moji rodičia. Víkendy a Vianoce som väčšinou trávila v ich rodine. Kedykoľvek idem okolo ich domu, nikdy sa nezabudnem zastaviť. Vďaka im mu za veľa. Vždy mi vedeli s manželkou dobre poradiť. Najprv som bývala na slobodárni, ale teraz už mám vlastnú domácnosť, kúpila som si a zariadila vlastný byt a som spokojná.“

V Prakovciach si Erika našla aj mnohých priateľov a známych. Udržiava priateľstvo s ľuďmi, ktorí majú rovnaké koničky ako ona. „Keď sa mi v lete skončí pracovná doba, vyberiem svoj bicykel a prejdem na ňom niekoľko kilometrov. Rada chodievam do Hrelíkovej doliny, odkiaľ si vždy zoberiem domov pramenitú čistú vodu. Vďaka bicyklovaniu som si našla okruh známych. Nedá mi nespomenúť hlavne Tatianu Pregunovú a Vladimíra Urbana, ktorí ma vždy vezmú do partie a takto sa na bicykloch vyberieme na výlet po okolitých obciach a mestách, ako sú Gelnica, Margecany či Úhorná. V ich spoločnosti sa dostanem aj k iným športovým aktivitám. V zime je to napríklad lyžovanie. Hlavne túto zimu som takmer denne trénovala na bežkách, a tak sme sa všetci spolu vybrali na lyžovačku na Jahodnú. Okrem športu sa pravidelne takmer každý deň učím nemecký jazyk. Doba je ťažká, čo ak raz budem musieť za prácou vycestovať aj do zahraničia ako mnoho iných ľudí?“

-jm-

V predchádzajúcom – marcovom čísle nášho časopisu sme uverejnili články o výročných schôdzach prakovských organizácií a združení. Začiatkom marca hodnotil svoju činnosť za rok 2008 aj Klub slovenských turistov.

KLUB SLOVENSKÝCH TURISTOV

K 31.12.2008 sme mali zaregistrovaných 54 členov a 30 členov TOM (turistický oddiel mladých). Sú to žiaci so základnej školy. Akcie boli organizované podľa plánu činnosti a navyše boli aj individuálne akcie. Činnosť sme začali novoročným výstupom na Kloptaň, ktorý je zaradený do regionálneho kalendára KST, organizuje ho náš klub. Stretli sme sa tam s turistami z Vyšného Medzeva, Helmanoviec a Mníška nad Hnilcom. Vo februári sa naši dvaja členovia zúčastnili 35. ročníka Bielej stopy v lyžiarskom stredisku Skalka pri Kremnici a absolvovali na bežkách 48 km. Po veľkonočných sviatkoch otvárame jarnú turistickú sezónu spolu s tomičkami na trase Jaklovce – Plejsy – Tatarkov kríž – hrob baníka – Prakovce. V rámci akcie „Deň pomoci prírode“ venujeme jednu sobotu zberu odpadu a čisteniu lesa v našom regióne. Veľmi obľúbená je akcia Magnezitárska 60-ka. Tentokrát sme si zvolili trasu z Gelnice cez Striebornú lúku ponad Kojšov na Kojšovskú hoľu. V rámci 44. ročníka stretnutia čitateľov a priateľov časopisu Krásy Slovenska sme vystúpili na Skalisko na Volovci (Baracká skala) vo výške 1293 m.

Trojdnňovou stanovačkou na Trohanke sme oslávili MDD. Pre tomičkov

Splav Dunajca

sme pripravili rôzne športovo-branné súťaže. Samozrejme, víťazi boli odmenení. V rámci osláv 640. výročia prvej písomnej zmienky o našej obci zorganizovali sme autobusový zájazd na Opátku s výstupom na Sivec (780 m) a tiež turistický pochod na chatu

Výstup na Sivec

Dolomity 2009

pokračovanie na str.10

NAŠE „ČISTÉ SVEDOMIE“

Keď prebúdajúca sa jarná príroda zho-
dila zo seba snehovú perinu, odkryla
okrem mladšej jarnej pokožky aj holú
pravdu, viditeľnú hlavne v okolí vodných
tokov a najmä rieky Hnilec. Brehy nášho
toku sa stali skládkou odpadu, vizitkou
našej civilizácie. Väčšina z nás má v to-
to ohľade „čisté svedomie“. Pravidelne as-
poň raz denne vynesieme smeti do prí-
praveného kontajnera. Raz týždenne zá-
sluhou smetiarov sa kontajner vyprázdi-

ni a my pokračujeme v našej každodennej činnosti produkovania odpadu. Keď vidíme znečistené prostredie, neveriacky pokrútime hlavou, pohundreme nad neznámym vin-
níkom a týmto to pre nás končí.

Starší obyvatelia Prakoviec si nostalgicky zaspomínajú na to, ako sa kedysi niekto-
ré časti rieky Hnilec, prechádzajúcej našou obcou, zmenili na prírodné kúpaliská
s priehľadnou čistou osviežujúcou vodou. Rieka bola plná rýb, ako sú pstruhy, lipne,
jalce, mreny. Oblúbené lokality na letné kúpanie v rieke Hnilec boli nad oceliarnou
v časti zvanej Na Prakovce, kde bola hať. Ďalšími miestami boli: hať pod hasičskou
zbrojnicou, splav nad Walzwerk, na Hutnom, pod Židovým mostom. (Židov most
bol drevený most, ktorý bol predchodcom dnešného železničného mosta.) Zdá sa, že
je to už nenávratná minulosť. Lenže ako sa hovorí, nádej zomiera posledná a my ľu-
dia môžeme tejto nádeji pomôcť. Deti sa už na základnej škole učia o tom, že indika-
torom čistoty vody je prítomnosť rakov riečnych. Pani Ivana Hillaiová nám doniesla
ukázať svoj fotografický úlovok – raka riečného, ktorého našli v našej rieke Hnilec. Má
síce len jedno klepato, ale je možno nádejou, že voda v našej rieke nie je až tak bez-
nádejne znečistená a stačí ju zbaviť okrasu v podobe viditeľného nechemickeho odpadu
a pohľad na tok rieky či už z auta alebo vlaku, bude príjemnejší.

Je nám jasné, že ani náš článok nespôsobí, aby sme sa masovo vybrali na breh Hnilca
upratovať odpadky, i keď to nie je zlý nápad. Je tu však aj jednoduchšie riešenie – dodr-
žiavať odporúčania Priateľov Zeme a to minimalizovaním odpadu, separovaním odpadu,
uprednostňovaním kúpy nápojov vo vratných fľašiach, zbavovať sa nepotrebných vecí
cestou bazárov, alebo charity, kompostovaním bioodpadu, zapájaním sa do zberov orga-
nizovaných obcou.

Viem, viem, my máme „čisté svedomie“, ale týmito opatreniami ho budeme mať ešte
čistejšie, veď za pohľad na raky a ryby v rieke to teda stojí.

-JM-

VYTESANÉ V STROME

My Prakovčania máme vlastne veľké šťastie. Naša obec leží v lone
prekrásnej prírody. Mnohí z nás v nej trávia svoj voľný čas. Kde lep-
šie si človek oddýchne ako v zdravom a hustom lese? Stromov však
v poslednom čase čoraz viac ubúda. Každého z nás pichne pri srd-
ci pohľad na vyvrátené, vypílené či vyrúbané stromy. Trvá to veľa
rokov, kým les opäť zarastie a ožije. Preto si nesmierne vážime
a vyslovujeme obdiv a vďaku nášmu spoluobčanovi Pavlovi Kinské-
mu, ktorý takéto oživenie lesa značne urýchlil. Zrezaným kmeňom
stromov dal nezvyčajnú umeleckú podobu. Túto prírodnú galériu si
môžete vychutnať pri prechádzke v „Rohu“ alebo za kotolňou. Mrzí
nás ale fakt, že už niektorí tzv. „reštaurátori“ tieto diela stihli zašpi-
niť, pofarbiť a inak zohaviť. Ak ste sa medzi nimi našli, prosíme vás
v mene všetkých, ktorí tieto diela obdivujú v pôvodnej verzii a tešia
sa na ďalšie, neničte ich!

„Vždy, keď pília krásny
strom, je mi ho ľúto.

„Vždy, keď pília krásny
strom, som s ním, som
v ňom, som on...“

Takto vyjadril v piesni
smútok nad spíleným stro-
mom Pavol Hammel. Pán
Kinský svojím umeleckým
cítiením vyjadril nielen
smútok, ale vdychol týmto
stromom nový život a krás-
su.

-kp-, -jm-

pokračovanie zo str. 9

KLUB SLOVENSKÝCH TURISTOV

Lendáková. V druhej polovici júla vďaka našim priateľom z KST Skoba Vyšný Medzev sa
štyria naši členovia zúčastnili s turistickým oddielom Víkend Košice zájazdu v Dolomi-
toch (talianske Alpy v ich západnej časti, oblasť Madona di Campiglio) so zameraním
na vysokohorskú turistiku. Pretože počasie nám prišlo, počas siedmich dní sme urobili
v skalách 120 km s prevýšením 6000m.

K turistike patrí aj voda – splavovanie. To sme zrealizovali na Dunajci. Každý z účastní-
kov zájazdu splavil celý úsek z Lysey až po Lesnicu buď na kanoe alebo na rafte. Vysoko-
horskú turistiku si každý môže skúsiť vo Vysokých Tatrách. Bolo to v októbri za krásneho
počasia, zvolili sme spoločnú trasu a prešli Mlynickou dolinou cez vodopád Skok a vystú-
pili do sedla Bystrá lávka vo výške 2256 m.

Furkotskou dolinou sme sa vrátili okolo chaty na Solisku a zjazdovkou na Štrbské Pleso.
Okrem turistických akcií každoročne obnovujeme turistické značenie v regióne Úhorná
– Kojšov.

Rada KST pracuje v tomto zložení:

Predseda: Emil Eližer, podpredseda: Ing. Emil Pindroch, hospodár: Pavol Šimko.

Revíznia komisia - predseda: Peter Imling, členovia: Mgr. Paulína Jánošíková, Milan Ky-
sela

Pavol Šimko

Ruské slovo

Sviatkom ruskej kultúry bol deň 28.04.2009, kedy sa konala celoslovenská súťaž **Ruské slovo** v Košiciach. Žiak ZŠ s MŠ Prakovce Filip Slovinský (VII.B) úspešne reprezentoval našu školu i obec v prednese ruskej poézie v kategórii cudzojazyčné prostredie a umiestnil sa na 2. mieste. Svet ruskej rozprávky vo výtvarnom prevedení zaujal odbornú porotu a výtvarné práce žiakov Stely Tarbajovej (IX.A) a Martiny Jasenčákovej (IX.A) boli ohodnotené 2. a 3. miestom.

Mgr. Iveta Furimská, ZŠ s MŠ Prakovce

MINULOSŤ, SÚČASNOSŤ A BUDÚCNOSŤ TENISU V PRAKOVCIACH

Prešlo už desať rokov odvtedy, čo členovia Športového klubu Prakovce začali s výstavbou tenisového dvorca s antukovým povrchom, ktorý bol dokončený v roku 2003. Na dokončovacích prácach pri osadzovaní ciar pomáhal aj bývalý reprezentant československej 1. ligy Karol Hingis, otec bývalej svetovej tenisovej jednotky Martiny Hingisovej.

Tenisový dvorec slúži rekreačným športovcom na aktívne využívanie voľného času, či relax. Títo sú buď z radov detí, mládeže i dospelých. Hoci sa tenis v našej obci hrá iba rekreačne, zameraní tenisti z radov dospelých každoročne organizujú turnaje neregistrovaných v kategórii žien, mužov, ale aj detí. Tohto roku sa bude realizovať V. ročník Memoriálu JUDr. Jaroslava Gregu v štvorhrách.

Na prvý pohľad sa zdá, že tenis je športovou záležitosťou iba súčasnosti, ale nie je tomu tak. Tenis v Prakovciach má hlbšie korene. Už v 40. rokoch 20. stor. bol v lokalite ľudovo nazývanej Panská štvrť pod riaditeľovou vilou zriadený tenisový dvorec. V domácej zbierke jedného z Prakovčanov sa o tom nachádza aj rukopisný dôkaz, a to práva prakovská historická tenisová raketa.

A čo budúcnosť? Všeobecne sa vraví, mládež je naša budúcnosť. Tenis má v Prakovciach už svoju prvú hviezdičku. Je ním Alex Gajdica (vek 11 rokov). K tomuto športu ho priviedol jeho otec Alojz Gajdica, ktorý je tiež zapálený pre tento šport. Alex v doprovide svojich rodičov chodieval raz týždenne na tréningy do Košíc. V roku 2005 sa dostal do tenisového klubu VSE TK AKADEMIK Košice. Od roku 2007 je žiakom Súkromného športového osemročného gymnázia v Košiciach, ktoré je zamerané na tenis. Každý deň v týždni absolvuje dvojzásobový tréning a získava body, aby získal čo najlepšie umiestnenie v hodnotiacom rebríčku. Tréningové stredisko mládeže pri národnom tenisovom centre zastrešuje najlepších žiakov umiestnených v rebríčku.

Alex Gajdica sa v roku 2008 v kategórii mladších žiakov umiestnil na 8. mieste. V roku 2009 zapracoval a vo svojej kategórii postúpil po zimnej časti na 1. miesto. Medzi jeho najhodnotnejšie doterajšie úspechy patrí získanie 2. miesta na Majstrovstvách regiónu v Košiciach v roku 2008. V januári 2009 získal na Halových majstrovstvách SR v kategórii jednotlivcov 2. miesto. Stal sa tak vicemajstrom Slovenska. Na tých istých majstrovstvách sa vo štvorhre umiestnil na 3. mieste. Momentálne sa pripravuje na Letné majstrovstvá SR, ktoré sa uskutočnia 3. - 6. júna v Piešťanoch. Držíme mu palce a pri príležitosti MDD ho pozdravujeme. Tento pozdrav patrí zároveň všetkým našim deťom v Prakovciach.

-jm-

Alex Gajdica

Celoslovenská súťaž na OUI Prakovce

V priestoroch OUI Prakovce sa v dňoch 6. - 7. 4. 2009 uskutočnila celoslovenská súťaž odborných vedomostí a praktických zručností v odbore výroba konfekcie - šitie odevov v odevnej konfekcii. Súťaže sa zúčastnili dvojčlenné družstvá z týchto zariadení: Odborné učilište Liptovský Mikuláš, Reedukačné centrum Spišský Hrhov, Odborné učilište internátne Stará Ľubovňa, Odborné učilište internátne Snina, Odborné učilište Kysucké Nové Mesto, Odborné učilište internátne Hlohovec a družstvo domácich Odborné učilište internátne Prakovce. Predsedom poroty bola Bc. Blanka Marcinková, pozorovateľom ZOUS bol Mgr. Vladimír Filip.

V prvý deň súťaže sa realizovala praktická časť aj teoretická časť, ktorá pozostávala z testu. Dňa 7.4.2009 prebehlo ukončenie praktickej časti súťaže s vyhodnotením:

1. miesto: Odborné učilište internátne Hlohovec	
2. miesto: Odborné učilište Liptovský Mikuláš	
3. miesto: Reedukačné centrum Spišský Hrhov	
4. miesto: Odborné učilište internátne Stará Ľubovňa	
5. miesto: Odborné učilište internátne Prakovce	
6. miesto: Odborné učilište internátne Snina	
7. miesto: Odborné učilište Kysucké Nové Mesto	

V rámci hodnotenia jednotlivcov sa naše reprezentantky Dana Plachetková a Marcela Plachetková umiestnili na peknom 7. a 8. mieste.

Odborné učilište internátne malo svoje dvojčlenné súťažné družstvo v celoslovenskej súťaži aj v dňoch 28.4 - 29.4.2009. Tentokrát sa súťaž konala v OUI Snina a bolo to celoštátne kolo súťaže zručností v učebnom odbore stavebná výroba so zameraním na maliarske a natieračské práce.

Súťaže sa zúčastnilo 11 družstiev a to: OU a PŠ Bratislava, OUI Kremnica, OUI Kysucké Nové Mesto, OUI Prakovce, OUI Prešov, OU Rožňava, OUI Snina, OUI Stará Ľubovňa, OUI Šahy, OUI Valaská, OUI Viničky. V hodnotení družstiev OUI Prakovce získalo 4. miesto.

-jm-

Prakovské klapancie

Hnačka

Chcem povedať, čo sa našej Heľenke raz stalo,
jak ju kyškané mlieko tak poradiť prehnať.
Bulo to raz na sam obed, keď šeno hrabala,
ňescihla še ani skruciť, už še pokakala.
Ucekala do ľesička, scahla gače dolu,
aj pri najvekšej rychlosti mala vera smolu.
Ňedaleko ceknul jarek, gače si preprala,
a na luku s holým zadkom hrabac še zberala.
Idze, idze po ľesiku, aj pomedzi kraky,
keď tu pod každým fichtáčkom šmeju še dubaky.
Dzivče odpaše furtušku, griby do nej zbira,
vymasceny zadek sebe zos travu vycira.
Šurc s hubami do vymola potajomky skryva,
od radosti nad ulovkom piešničku si špiva.
„Ta prihoda s kvašným mliekom šcesce mi prinesla,“
od herdosti nad tým šcescom jak pava še nesla.

Travička je pokošena, šeno pohrabane,
dzifky idu z luki domu vedno polapane,
ľem Heľenka odbočuje sama do vymola,
šicke zvedave dzifčata ku nej še pripoja.
Hľeda Heľa tajnu skrýšu, z ňeba už aj kropi,
no po zajdze s dubakami ňeto aňi stopy.
Kradoš huboch – šľak ho trafi
– ešči tu derzosc mal,
keď napísal na papierik: „
PAN BOH DAL, AJ PAN BOH ICH VŽAL!“

Margita Šrobárová

PSYCHONET, s.r.o.

doc. PhDr. Mária Gažiová, PhD.
klinický psychológ
pre dospelých a deti

Spišská Nová Ves, Šafárikovo námestie 3
(zdravotné stredisko na Sídlišku MIER)

Krompachy, Štúrova 6
(zdravotné stredisko Pod krížikom,
ambul. MUDr. Lauko)

Poprad, Karpatská 15
(budova Naftoprojektu,
oproti supermarketu Billa – 8 posch. č.d. 811)

Poskytovanie poradenstva v oblasti:
dopravná psychológia, znalecká činnosť,
sexuológia, neuropsychológia, EEG – Biofeedback

Kontakt: 053/ 4440888

0905 615 965

0910 291 333

e-mail: gaziova.psychonet@gmail.com

www.psychonet.sk

Oprava - ospravedlnenie

V Prakovských novinách číslo 1/2009 v príspevku „Neobyčajní ľudia...“ som uviedol nepresné údaje o predsedovi MNV Prakovce p. Františkovi Leškovi.

Správne údaje o všetkých richtároch, predsedoch MNV a starostoch obce Prakovce podľa dostupných údajov sú:

Štefan Andráško	1923	Štefan Džudža	1949
Ján Puškár	1932	Gustav Grega	1951
Jozef Leško	1938	František Leško	1960
Leopold Andráško	1939	Václav Duplák	1971
Štefan Kohan	1941	Dpt. Emil Daňko st.	1979
Ján Eližer	1945	Dušan Slovinský	1990
Hubert Komora st.	946	Jozef Nižník	1998
		Mgr. Pavol Lukáš	2006

Prijmite, prosím, moje ospravedlnenie!

Fridrich Svitek

Učiteľ: Jožko, koľko je 7-2?

Žiak mlčí

Učiteľ: Máš 7 cukrikov.

Ak si vypýtam od od teba dva,
koľko ti ostane?

Žiak: Šedzem

"Prakovski hefti"

Na hodine zemepisu sa učia deti o rotácii Zeme.

Učiteľka nemala žiadnu pomôcku, a tak na znázornenie rotácie použila prázdnu plechovku, ktorú pozdĺžne prepíchla ihlicou a plechovku roztočila. Na nasledujúcu hodinu zemepisu jej prišiel na hodinu inšpektor. Pri opakovaní učiva sa pýta žiakov: „Žiaci, ako sa otáča Zem? Žiaci odpovedajú: „Jak pani učiteľky piksľa.“